

Nr 14

Utlåtande i anledning av motioner om ersättning från sjukförsäkringen för s. k. merprestationer, m. m.

Andra lagutskottet har behandlat följande sju till lagutskott hänvisade motioner.

1) De likalydande motionerna I: 475 av herrar *Sörenson* och *Kilsmo* samt II: 1024 av herrar *Mundebo* och *Romanus*. I motionerna yrkas, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om förslag till åtgärder för att underlätta sjukgymnastisk behandling i hemmen».

2) De likalydande motionerna I: 863 av fru *Lundblad, Grethe*, och herr *Dahlberg* samt II: 1008 av herr *Gadd m. fl.* I motionerna yrkas, »att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t framhåller vikten av att åtgärder vidtages så att patienter i psykoanalys eller annan kvalificerad psykoterapi medges samma ekonomiska förmåner genom försäkringskassan oavsett om de behandlas av läkare eller av psykolog med erforderliga kvalifikationer».

3) De likalydande motionerna I: 882 av herr *Österdahl* och herr *Peterson, Eric*, samt II: 1018 av herr *Jonsson* i Mora *m. fl.* I motionerna yrkas, »att riksdagen uttalar att 1961 års sjukförsäkringsutredning redan under innevarande år bör lämna förslag till sådan ändring i förordningen den 25 maj 1962 (385)

att reseersättning skall utgå med anledning av resa till sjukgymnast, sjuk- eller distriktssköterska med anledning av behandling eller omläggning som föreskrivits av läkare, samt

att Kungl. Maj:t snarast därefter lämnar förslag härom till riksdagen».

4) Motionen II: 348 av fru *Kristensson* och fröken *Wetterström*. I motionen yrkas, »att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa att 1961 års sjukförsäkringsutredning får i uppdrag att snarast framlägga förslag om skälig ersättning från den allmänna försäkringen för försäkrades resekostnader i samband med besök hos sjukgymnast för behandling».

Gällande bestämmelser

Från sjukförsäkringen utgår ersättning för vissa speciella sjukvårdande åtgärder (merprestationer), som inte är räkna till läkarvård, tandläkarvård eller sjukhusvård. Bestämmelserna finns intagna i en kungörelse angående ersättning enligt lagen om allmän försäkring för vissa utgifter för vård eller behandling i anledning av sjukdom. För att rätt till ersättning

skall föreligga fordras att vården skall ha varit erforderlig på grund av sjukdom och att vården skall ha föreskrivits av läkare. Ersättningsrätt föreligger endast för de i kungörelsen uppräknade prestationerna. Detta innebär att ersättning för behandling av psykolog ej medför rätt till ersättning. Följande vårdformer ger rätt till ersättning:

1) Konvalescentvård åtnjuten på vissa konvalescenthem.

2) Sjukgymnastisk behandling (rörelsebehandling eller massage jämte förberedande uppvärmning). Behandlingen skall ha utförts av läkare eller legitimerad sjukgymnast eller sådan sjukgymnast som godkänts av riksförsäkringsverket.

3) Behandling med ultraljud, tryckvariationsbehandling av arteriella genomblödningsrubbingar, elektrisk retningsbehandling vid muskelförlamningar och mekanisk sträckbehandling av ryggraden. Behandlingen skall ha utförts av sådan personal som anges under 2) eller av legitimerad sjuksköterska.

4) Kortvågsbehandling. Behandlingen skall ha utförts av under 3) upptagen personal eller under uppsikt av sådan personal.

5) Foniatrisk behandling. Behandlingen skall ha utförts av läkare eller av person till vilken den försäkrade hänvisats av läkare med viss specialistkompetens.

Ersättning lämnas med 75 % av vårdutgiften, dock högst med 75 % av vissa fastställda maximibelopp. Vid sjukgymnastisk behandling är maximibeloppen för behandling av läkare eller legitimerad sjukgymnast 16 kr. vid behandling på mottagning och 22 kr. jämte skälig reseersättning vid behandling i hemmet. Utförs behandlingen av sjukgymnast som utan att ha legitimation godkänts av riksförsäkringsverket är maximibeloppen 14 kr. respektive 18 kr. jämte reseersättning.

Den försäkrades resekostnader i samband med behandling ersätts inte.

Tidigare riksdagsbehandling m. m.

Behandling av psykolog

Vid 1963 års riksdag väcktes motioner i vilka begärdes utredning av frågan om ersättning från sjukförsäkringen av kostnader för psykologisk samtalsbehandling och rådgivning som ordinerats av läkare. Riksförsäkringsverket och medicinalstyrelsen tillstyrkte motionerna. I enlighet med *andra lagutskottets yttrande 1963:42* begärde riksdagen att motionerna skulle överlämnas till 1961 års sjukförsäkringsutredning för beaktande. Kungl. Maj:t överlämnade sedermera motionerna.

Sjukgymnastisk behandling m. m.

1961 års sjukförsäkringsutredning har till uppgift att söka nå fram till förbättringar i den enskildes skydd genom sjukförsäkringen och då främst

på sjukvårdsersättningsens område. Bland de frågor utredningen skall behandla ingår spörsmålet om ersättning för s. k. merprestationer, d. v. s. sjukgymnastik och viss annan behandling samt konvalescentvård. Utredningen skall även pröva i vilken utsträckning reseersättning bör utgå i samband med sådana åtgärder.

Under 1960-talet har riksdagen så gott som årligen prövat frågor som rör sjukreseförmåner. Åtskilliga motioner har efter framställning överlämnats till sjukförsäkringsutredningen för beaktande. Här må hänvisas till redogörelsen i 2LU 1968: 31 och 1969: 26. Utredningen har även från annat håll fått framställningar som rör de i motionerna upptagna frågorna om sjukgymnastisk behandling. Utredningen beräknas slutföra sitt arbete innevarande år.

Utskottet

I förevarande motioner behandlas frågor som rör s. k. merprestationer, d. v. s. speciella sjukvårdande åtgärder som ej är att hänföra till läkarvård, tandläkarvård eller sjukhusvård. Från sjukförsäkringen utgår ersättning för vissa sådana åtgärder, däribland sjukgymnastisk behandling utförd av läkare eller sjukgymnast. Resor som den försäkrade företar för att få behandling utförd är inte ersättningsgilla.

Bland de ersättningsgilla merprestationerna ingår inte psykoanalytisk eller annan kvalificerad psykoterapeutisk behandling som utförs av psykolog. I motionerna I: 863 och II: 1008 vill man ha ändring på detta förhållande. Motionärerna anser att sådan behandling bör ersättas efter samma grunder, oavsett om den utförs av läkare eller psykolog.

Motioner med samma syfte har på riksdagens begäran år 1963 överlämnats till 1961 års sjukförsäkringsutredning för beaktande. Utskottet har inhämtat att utredningen kommer att ta upp spörsmålet i sitt under innevarande år väntade slutbetänkande. Med hänsyn härtill synes det i dagens läge inte erforderligt med någon åtgärd från riksdagens sida i frågan.

I övriga i detta utlåtande behandlade motioner tas upp frågor som rör sjukgymnastisk behandling. I motionerna I: 475 och II: 1024 yrkas att åtgärder skall vidtas för att underlätta sjukgymnastisk behandling i hemmet. Motionsparet I: 882 och II: 1018 samt motionen II: 348 syftar till att förslag snarast skall läggas fram om ersättning till försäkrade för resor vid besök hos sjukgymnast för behandling. I motionerna I: 882 och II: 1018 vill man dessutom att resa till sjuksköterska för omläggning skall bli ersättningsgill.

Sjukförsäkringsutredningen skall enligt sina direktiv pröva såväl frågan om ersättning för sjukgymnastik och annan behandling som frågan om gottgörelse för resekostnader i samband med sådan behandling. De i motionerna behandlade problemen övervägs f. n., enligt vad utskottet inhäm-

tat, inom utredningen. Med hänsyn härtill finns det inte heller beträffande dessa motionsyrkanden någon anledning för riksdagen att ta något initiativ.

Utskottet hemställer,

att följande motioner, nämligen

1) I: 475 och II: 1024,

2) I: 863 och II: 1008,

3) I: 882 och II: 1018 samt

4) II: 348

inte föranleder någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 10 mars 1970

På andra lagutskottets vägnar:

RUTH HAMRIN-THORELL

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: fru Hamrin-Thorell (fp), herrar Lars Larsson (s), Dahlberg (s), Hübinette (m), Ivar Andersson (s)*, fru Grethe Lundblad (s), herr Axelson (fp) och fröken Pehrsson (cp)*;

från andra kammaren: fröken Sandell (s), herr Fredriksson (s), fru Skantz (s), fru Sigurdsen (s), herr Gadd (s), fru Nilsson (cp), fru Fränkel (fp) och herr Åkerlind (m).

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.